



Fargesvak

Spørsmål: Vår eldste sønn er fargeblind og har store problemer med å se forskjell på rødt og grønt. Finnes det noen behandling som kan gi han normalt fargesyn?

Svar: I øyets netthinne er det celler som gir beskjed til hjernen hvis de registrerer rødt, grønt eller blått lys. Fargeblindhet (akromatopsi) innebærer at få eller ingen av disse cellene virker. Da lever man i en verden av gråtoner, og har i tillegg ofte sterkt nedsatt syn. Heldigvis er denne tilstanden meget sjelden d.v.s. rammer cirka en av 60.000 personer. Befolkningen på øya Pingelap i stillehavsøygruppen Mikronesia er et unntak. Der er nesten hver 10. person fullstendig fargeblind.

Redusert evne til å se grønt, såkalt fargesvakhet, er derimot alminnelig over hele verden. Om lag 70 prosent av alle personer med nedsatt fargesyn tilhører denne gruppen. I den nest største gruppen er de som har vanskeligheter med å oppfatte røde fargetoner. Begrenset eller manglende anlegg til å se blåfarger er ganske sjelden.

Medfødt fargesvakhet nedarves som regel fra moren. Hun har vanligvis selv normalt fargesyn, men omtrent halvparten av sønnene blir fargesvake. Får hun barn med en mann som er fargesvak, kan døtrene også bli det.

Her i landet er omtrent 200 000 menn og 12 500 kvinner fargesvake. Mange har få problemer som følge av fargesvakheten og er ikke klar over sin synsfeil før de blir undersøkt i forbindelse med en helseattest. En ulempe er at de ikke kan velge et yrke hvor det er nødvendig med perfekt fargesyn. Pilot, navigatør, lokomotivfører, elektriker, maler og noen former for

laboratoriearbeid er eksempler på slike yrker.

Det finnes ingen operasjon eller medisiner som kan kurere fargesvakhet. Med spesialbriller kan man sile bort visse fargenyanser slik at det blir lettere å oppfatte enkelte farger.